

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра теорії та історії соціології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник декана

» 08 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Асистентська педагогічна практика

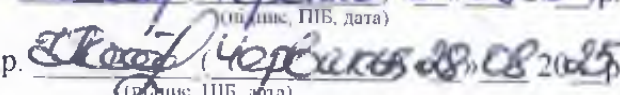
для здобувачів освітньо-наукового ступеню доктор філософії

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 «Соціологія»
рівень вищої освіти третій
освітньо-наукова програма «Соціологія»
вид дисципліни обов'язкова

Форма навчання	очна, заочна
Навчальний рік	2023/2024
Рік навчання	2
Кількість кредитів ECTS	7
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладачка: Людмила МАЛЕС

Пролонговано: на 2024/2025 н.р. 31.08.2024.
(підпис, ПІБ, дата)

на 2025/2026 н.р. 28.08.2025.
(підпис, ПІБ, дата)

Розробниця: Людмила МАЛЕС д.соц.н., професорка, професорка кафедри теорії та історії соціології

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри теорії та історії соціології

 Володимир СУДАКОВ

Протокол № 19 від «28» серпня 2023 р.

Схвалено науково - методичною комісією факультету соціології

Протокол від «31» серпня 2023 року № 10

Голова науково-методичної комісії Тетяна ЧЕРВІНСЬКА

1. Мета дисципліни - оволодіння аспірантками та аспірантами сучасними методами, формами та засобами навчання, формування в них на базі одержаних у вищому навчальному закладі знань із базових та методичних дисциплін, професійних навичок та вмінь для вирішення конкретних навчально-виховних задач в умовах реального педагогічного процесу, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

- 1. Знати основні методичні прийоми, набутки світового та вітчизняного викладання і вивчення соціології
- 2. Знати зміст основоположних дидактичних та педагогічних принципів та специфіку їх задіяння у викладанні соціології
- 3. Володіти базовим знанням методики у викладанні соціології

3. Анотація навчальної дисципліни: Асистентська практика - це складова частина підготовки аспіранток та аспірантів факультету соціології до викладацької діяльності в ході здобуття освітньо-наукового ступеню доктора філософії. Асистентська практика відіграє значну роль в навчальному процесі Київського національного університету імені Тараса Шевченка, оскільки навчальні заклади такого рівня готують не просто до наукової роботи, але й формують вміння акумулювати актуальні знання з певної проблематики і передавати їх здобувачам. Програма аспірантської асистентської практики складена відповідно до освітньо-професійної програми докторів філософії зі спеціальності «Соціологія», відповідно до Положення та Програми асистентської практики аспірантів Київського національного університету імені Тараса Шевченка, а також відповідно до «Положення про проведення практики здобувачів Київського національного університету імені Тараса Шевченка», затвердженого розпорядженням ректора Київського національного університету імені Тараса Шевченка № 16 від «23» березня 2007 р. та «Положення про проведення практики здобувачів факультету соціології Київського національного університету імені Тараса Шевченка» від 26.01.2022 р.

4. Завдання (навчальні цілі): В результаті проходження асистентської практики повинні бути сформовані конструктивні, організаторські, комунікативні й дослідницькі вміння для викладання в університеті, необхідні для забезпечення навчальної та методичної, дослідницької роботи, що спрямовано на формування таких компетентностей:

- Здатність розв'язувати комплексні проблеми соціології на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності. (ЗК04)
- Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами, глибоке розуміння англомовних наукових текстів за напрямом досліджень. (ФК02)
- Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті. (ФК04)
- Здатність аналізувати та оцінювати сучасний стан, тенденції розвитку соціології. (ФК07)

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Принципи організації науково-педагогічної роботи кафедр, форми та методи викладання соціологічних дисциплін на факультеті соціології	відвідуванні лекцій, семінарських/ практичних/ лабораторних занять та консультацій, що проводять керівники-методисти	Підготовка щоденника асистентської практики	15
2.1	Систематизувати та готувати лекційний матеріал з використанням останніх досягнень в певній галузі соціологічного знання.	Підготовка методичних матеріалів лекційних та семінарських/ практичних/ лабораторних занять, складання робочої навчальної програми з курсу	Розробка методичних матеріалів лекційних та семінарських/ практичних/ лабораторних занять та програми з курсу, який викладається	20

2.2	Творчо підходити до навчально-методичної роботи з врахуванням здобутків методики викладання соціології у вишах, соціології освіти та психолого-педагогічних рекомендацій.	Підготовка методичних матеріалів лекційних та семінарських/ практичних/ лабораторних занять	Розробка методичних матеріалів лекційних та семінарських/ практичних/ лабораторних занять з курсу, що викладається	20
2.3.	критично оцінювати лекції, семінарські заняття своїх колег, рефлексувати власний досвід і робити на їх основі висновки щодо змістовного наповнення та організації викладацької роботи	Відвідування занять аспірантів, узагальнення набутого досвіду	Обговорення на методичних семінарах, написання рецензій на відкриті заняття, готувати звіт з методичних дослідницьких завдань	15
3	Узгоджено із загальним освітнім процесом на факультеті, чітко, доступно, логічно та послідовно викладати навчальний матеріал, керувати студентською аудиторією	Проведення лекційних та семінарських/ практичних/ лабораторних занять, перевірка студентських робіт	проведення лекцій та семінарських/ практичних/ лабораторних занять з курсу, оцінювання студентської роботи	20
4	формування потреби у самовдосконаленні, підвищенні своєї кваліфікації	Захист результатів асистентської практики на засіданні кафедри	Презентація результатів проходження асистентської практики (звіт про проходження практики)	10

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код)						
Програмні результати навчання (назва)	1.1	2.1	2.2	2.3	3	4
Розробляти і викладати спеціальні дисципліни з соціології у закладах вищої освіти, здійснювати навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. (ПРН08)	+		+	+	+	
Глибоко розуміти загальні принципи та методи соціально-поведінкових наук, а також методологію наукових досліджень, застосовувати їх у власних дослідженнях у сфері соціології та у викладацькій практиці. (ПРН09)		+		+		+

База практики. Асистентську практику аспірантки та аспіранти проходять у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка. Для забезпечення практики вони закріплюються за кафедрами факультету соціології та викладацьким складом відповідно до навантаження.

Завдання асистентської педагогічної практики

Навчальна діяльність

- планування власної викладацької діяльності, підготовка до занять;
- розробка методики проведення занять із використанням активних методів та підготовка необхідних матеріалів;
- проведення різних видів навчальних занять за розкладом у закріпленій академічній групі;
- проведення методичного, психолого-педагогічного аналізу відвіданих занять;
- перевірка письмових студентських робіт та проектів;
- проведення консультацій для студентства;
- підготовка і проведення одного позааудиторного заходу з предмету, що викладається.

Методична діяльність в ході асистентської педагогічної практики

- ознайомлення з особливостями організації освітнього процесу у вищому навчальному закладі (ознайомлення з освітньо-кваліфікаційною характеристикою фахівця, навчальним планом, розкладом занять тощо);
- ознайомлення з кредитно-модульною організацією курсу, який доручено викладати;
- ознайомлення зі змістом освіти спеціальності соціологія (навчальні програми з дисциплін та робочі програми з навчальних дисциплін, підручники, посібники, методичні рекомендації);
- участь у засіданнях кафедр, в роботі методичних семінарів тощо;
- складання робочої навчальної програми курсу, що доручено проводити (тематичного плану і планів окремих занять, завдань для самостійної роботи, завдань для поточного і підсумкового видів контролю тощо);
- відвідування та аналіз занять аспіранток та аспірантів, а також викладацького складу кафедри.

Науково-дослідна діяльність в ході асистентської практики

- виконання індивідуальних дослідницьких завдань у контексті соціології освіти чи рефлексивної соціології та здійснення методичних розробок протягом педпрактики та складання відповідного звіту ;
- участь у роботі методологічних семінарів.

Мова викладання: українська.

Форма контролю: залік.

Терміни вивчення: На проходження асистентської педагогічної практики на 2 році навчання відводиться 210 годин/7 кредитів ЄКТС. Зокрема: проведення різних видів навчальних занять не менше 50 аудиторних годин на рік.

7. Схема формування оцінки.

Засобами діагностики успішності навчання є аналіз результатів навчальної, методичної, виховної та науково-дослідної роботи тих, хто проходить практику. Оцінка результатів практичної підготовки здійснюється за 100-бальною шкалою.

7.1 Форми оцінювання:

навчальної діяльності - відвідуванні лекцій, семінарських/практичних/лабораторних занять, консультацій які проводять викладачі кафедри, участь у засіданнях кафедри; опрацювання теоретичних матеріалів для підготовки та проведення занять; проведення лекцій та семінарських з курсу, що викладається; перевірка студентських робіт та проєктів: РН1.1, РН2.1, РН3 – 30 балів (мінімальний бал - 18)

методичної та науково-дослідної діяльності - ознайомлення з організацією науково-педагогічної роботи кафедри; відвідування лекцій та семінарів/практичних/лабораторних аспірантів-практикантів, виконання індивідуальних методичних дослідницьких завдань, участь у методичних семінарах, розробка робочої навчальної програми з курсу, що викладається: РН2.2, РН2.3 – 50 балів (мінімальний бал - 30)

- **підсумкове оцінювання:** подання письмового звіту – мінімум - 6, максимум - 10 балів та захист результатів проходження практики на засіданні кафедри РН4 – 10 балів. Мінімальний бал успішного складання (отримання загальної позитивної оцінки) захисту – 6 бали.

Рекомендована література

Основна

1. John Hamlin and Susan Janssen Active Learning in Large Introductory Sociology Courses // Teaching Sociology, Vol. 15, No. 1 (Jan., 1987), pp. 45-54
2. Kathleen McKinney, Frank Beck, Barbara Heyl Sociology Through Active Learning: Student Exercises. SAGE Publications, 2000
3. Ken Robinson On Changing Education Paradigms (MAR 13, 2017) <https://www.thecoachingroom.com.au/blog/sir-ken-robinson-on-changing-education-paradigms> (26.07.2022)
4. Методична скарбничка // Спільна історія. Діалог культур. Навчальний посібник. – Львів ЗУКЦ, 2013. Гриф МОН. – С. 226-249.
5. Положення про організацію освітнього процесу в КНУ імені Тараса Шевченка. – К., 2018. Режим доступу: <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf> (26.07.2022)
6. Робінсон Кен Освіта проти таланту / Кен Робінсон. Пер.з англ. Ганна Лелів. – К. : Літопис, 2017. – 256 с.

Додаткова

1. R. Scott Webster In Defense of the Lecture // Australian Journal of Teacher Education Vol 40, 10, October 2015 Режим доступу: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ11078748.pdf> (26.07.2022)
2. Sadykov, Timur & Hana Čtrnáctová The students' opinions toward interactive lectures (2019/06/01) Режим доступу: https://www.researchgate.net/publication/334031841_THE_STUDENTS'_OPINIONS_TOWARD_INTERACTIVE_LECTURES (26.07.2022)
3. Гендер для медій: Підручник з гендерної теорії для журналістики та інших соціогуманітарних спеціальностей / За ред. М. Масрчик, О. Плахотнік, Г. Ярманої – Київ: Критика, 2017. – С. 135-150 (Розділ 8 Гендерована освіта).
4. Сорока Ю., Плахотнік О., Марценюк Т., Малес Л. Смыслові перспективи навчання / вивчення соціології: студентоцентрирована освіта // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. - № 3, 2014. – С.185-203.

7.2 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59